

עין משפט
נר מצוה

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

מסורת הש"ס

כט א מ"י פ"ח מ"ג
למנוי כ"ה הל"ג
טו"ט ח"ה פ"ו ו' ט"ז
ח

מוסף רש"י

כוחים גירי אריות.
בספר מלכים (ב' כ')
מפרש וישלח ה' כ"ט
זה האריות, ויחסי
כחי האם ויחל מן
אשר המנה וקח את
שאר מקומות (ב"ר יח.)
ועגרו כדמתי הכס
נחלת שומרי יבמות ב"ב.
והרי הם עובדי כוכבים
ממרים (והורו פ"ג).
מין לעובד כוכבים ב"ר
שפסולו. הכת מתיבת
איה, ויהי וישלח כגון
שפסול לנתי ילדו ו'
גם ושמתי נחתינו כיו
אלות נחמות כשכיל
ניהם, ואם לא עליה עובד
כוכבים או עבד פסול
מתחמה וי"ט מהנה
(יבמות פ"ג). מי שיש
לו אלמנות וגרושין,
טען ששאל הוא דמי ממ
ועבד אין לו ופסול אל
בית איה וכו' (שם). ותי
קרא נה ופסול אל בית
איה מהנה מיה חלל.
ולא ממרים ועבד (שם)
ועבד שאין לו אלמנות
וגרושין, שלא חספו לו
כה קידושין ושמתי אין הם
אלמנות עליה (שם ב"ב).

א) פסוקים סה: מולך
ג: נדה ט: ביק: לח:
יבמות ד: ע"ג, ט: יבמות
מה: ע"ג סח: טו"ט
ס: ג) (במ"י סמו:
ז'א, ד) (במ"י סמו:
לסו, ח) יבמות י'
(מספספת יבמות פ"א
ה"ג.) (לעיל כג. וי"ג).
א) ס"ה הקלוטו (ח) ע"ן
מבשר: א) (ט) (ש"ס, וי"ג)
סח: (מ"ה ס"ז סת"ג
ע"ג.) (בדפוס י"ב כ"ך
אם ישאלו לגמרי, ויש
מבשר: א) (ט) (בדפוס:
מחוזות.) (ל) (וי"ג) דלא
היה קדשה, (בש"ס, וי"ג)
מקנה ע"ג.) (ט) (ישין
עבודה וזה לו ע"ג,
ל) (וי"ג) מה הוי
מ"ל.) (בדפוס כג,
ט) (ויבמות מה ע"ג,
ט) (וע"ג מ"ס יבמות ט'
ע"ג ד"ה סקנר.) (ל) (וי"ג)
לדא ניוולמו יבמות פ"ח
ה"ו.) (ק) (וי"ג) לעיל פ"ח:
ויבמות שם נבי"ד ד"ה
ז'לגה.)

תורה אור השלם

- 1. ובה כהן כי תהיה
אלקנה וגרושה ויורג אין
לה ושבח אלו בית אביה
כבערה מלחם אביה
חאבל וכל דך לא יאכל
2. ויקרא כהן י'
3. ויהי ויקרא אה י'
דעשו להם מקדשותם
כהני כמות ידיו עשים
לקח בבית הבמות:
מלכים ב' ז' לב

מוסף תוספות

א א"י א"פכא. תוס'
הרא"ש. ב בדפוסיות
לעיל בסוף האומר
כשהולך וקרא על
שם הגוי יוצא סבל
ממדות. שם. ד' נ'מאצא
גוי נשא גרה. שם.
ד. כמי שתיקו ואספו.
שם. ה. והוה ליה ישראל
גמור נשוא ממדות או
א"פכא. תור"ס.

ר' אלעזר. דאמר כתי לא ישא כותית סבר לה כר' ישמעאל כו'. לא
איתפרס היבא איתמר לא נמשנה ולא נבדלה אלא משמעתא דר'
יוחנן ור' יהושע בן לוי דאמר לקמן שלם מתלוותא בדבר: גירי
אריות הן. והרי הן כשאר עובדי כוכבים שנשאו נשות ישראל: ור'
ישמעאל סבר לה כר' עקיבא כו'.
דהא חייבי לאון הן הילכך כותי לא
ישא כותית דתרייהו ספקי ממוזרס
הס דיש לומר בכל אחד מהס הוא
בה מישרלית הנישאת לעובד כוכבים
והרי הוא ממזר וזו צאה מכותי
וכותית מעולם אי נמי איפכא:
אלמנה וגרושה. ובה אל בית אביה
מי שיש לו אלמנות וגרושין בה שיש
לו קידושין הוא דלמי פוסלה נביאתו
לו נשוי: השתא ממזר הוי. הולד:
מיפסול נביאה מיבעיא. ולמה לי
האי קרא אלא אין הולד ממזר ס"ל
ואע"ג דלא תפסי ליה בה קידושין.
והא תמן (לעיל דף סו:) כל שאין לו
עליו קידושין הולד ממזר דוקא ביש
לה ולו קידושין ע"ז אמריס דומיא
דאשת אב דמתיב לא יבא ממזר
גביה: אע"פ שנתקנו כ"ג וכו'
בלרוס. שד"ס אומרים לרת ערוה
מתיבתא וכו' אומרים ליתם אלא
מינשא לזוק בלא חליה: כ"פ דייבמות
(דף י"ג.) מודים זכ לזכ שאין ממזר
כו'. וכני העושים כב"ש ממזרים
לכ"ה הן דהוה ליה כני אשת אב אלא
במקום מלוא שהיא נכרת אבל בני
העושים כבית הלל לכ"ש אין ממזרים
לפי שהן בני חייבי לאון שנשאת יבמה
לזוק בלא חליה: שלם מתלוותא בדבר.
בכותים וכהניס האמורים בקרא
שנעמעו בהם: כדכתיב ויעשו להם
מקדושתם כהני נמוס. כספר מלכים
(ב' ז') בני כותיים בגלות סתריב
שגלה העובדים זימי הושע בן אלה:
מן סקולין. לשון קוץ שהוא פסולת.
ל"א מוקלין הן מן העם לפסול:
ופוטרין

אחרונים

וכד"י ישב דלמך (לעיל דף סח.) מן הכל היה עושה ר' עקיבא ממזרים ואפי' מחייבי עשה אין כגדל לומר כן דכר' ישב קאמר מאחר
שאינו מפרש ואי משום דמתיב (דברים ו) בתן לא תתן לבנו וכו' לא תתן לבנך היינו אזהרה לתפיסת קידושין אבל אזהרתו לביאתו
לא שמעין וזכר לומר דיון דלון קידושין מופסין כהן הוי ממזר דהא בלא חליה כדפי' בטרם האומר (לעיל דף סו:) מיהו קשה דהל"ל אליבא
דר"ע דומיא דלוגוס אביו דלדיה לא תפסי קידושי הא לאחרתי תפסי שהרי ר"ע באנוסת אביו יליף דיש ממזר מחייבי לאון כס"פ
החולץ (יבמות דף מט.) דמוקי לא יגלה כף אביוס באנוסת אביו וא"כ הוה ליה למימר דלון ממזר אלא דומיא דלוגוס אביו דכה"ג אמרינן
לשאר הנאים דקסברי כששאר אב הכתוב מדבר בענין דומיא דאשת אב דלדיה לא תפסי בה קידושין הא לאחרתי תפסי וי"ל דעל כדחת
ר"ע לא בעי דומיא דלוגוס אביו שהרי קסבר ר"ע יש ממזר אפי' מחייבי לאון דלאו דשאר כגון עמוני ומואבי ואין בהן דומיא דלוגוס
אביו שהו לאו דשאר פירוש דקורבה אבל רבנן בעו דומיא דאשת אביו לכל מילי: השתא סבור הוי טיפס"א בביאתו טיביעאי. ואם
תאמר תקשה דר' יוחנן אדר' יוחנן דהא שמעין לר' יוחנן דלמך בפרק החולץ (יבמות דף מד:) עובד כוכבים ועבד הכא על כהן ישראל הולד ממזר
וא"כ אלמנה וגרושה ל"ל השתא ממזר הוי מיפסול נביאתו מיבעיא ואפי' הא דמלרין ר' יוחנן משום ר' ישמעאל אלמנה וגרושה היינו
אליבא דר' ישמעאל רביה וליה לא ס"ל) ורבינו שמעון מקוני פירש דלאו הא צהא חליה ואפשר דליהו ממזר ואפי' אינו פוסל נביאתו
דל"כ בפרק אלמנה לבי"ג (ס"ד דף טט.) דפרין לר"ע דלמך אין קידושין מופסין נחייבי לאון ומאי כי תהיה לבי"ג זכר כי תבעל
אלמנה וגרושה ל"ל פירוש בשלמא לשאר הנאים דלמך קידושין מופסין נחייבי לאון ודרשי כי תהיה הכי אמר רחמנא הך דאית בהו
היה ומפקי מהאי קרא דנעלה לפסול לה שפסלה מן הכהונה אבל עובד כוכבים ועבד דלית בהו היה לא אהו מהאי קרא ולדיהו
אילטרין שפיר אלמנה וגרושה לעובד כוכבים ועבד דפרשי הכא משום ר' ישמעאל אלא לר' עקיבא דלמך אין קידושין מופסין נחייבי
לאון ודרבי כי תהיה לבי"ג זכר כי תבעל לבי"ג זכר כמו שאר פסולים וא"כ אלמנה וגרושה ל"ל והשתא לא קשה מידי דר' יוחנן אדר'
לאון דלע"ג דאית ליה כר' עקיבא כעובד כוכבים ועבד דהוי הולד ממזר מיהו לא סבר כותיה בשאר חייבי לאון ודרבי שפיר כי תהיה
דאית בהו היה כמו רבנן דר' עקיבא וא"כ אילטרין אלמנה וגרושה לעובד כוכבים ועבד מיהו הלשון ק"ק דקאמר השתא ממזר הוי כו'
הוה ליה למימר אלמנה וגרושה למה לי כדאמר בפרק אלמנה (ס"ד דף טט.) ונראה ליישב הכי השתא ממזר הוי כעובד כוכבים ועבד
כמו שאר פסולין שיפסול נביאתו מיבעיא כמו בשאר פסולים דכי תבעל וא"כ אלמנה וגרושה ל"ל מתי תבעל נפקא והר"ר שלמה מירויא"ש
מיישב בה השתא ממזר הוי כעובד כוכבים וא"כ ביאתו נביאה ולא הוי כתיבת נביאה דהולד אין ממוזר (מיפסול נביאתו מיבעיא כמו שאר פסולין:
שאין סבור אלא באיסור ערוה וענוש ברת. פירוש א"כ לא סבר ר' אלעזר כר"ע ואע"ג דיש מנה התם (דף מד:) דסבר עובד כוכבים
ועבד הנא על כהן ישראל הולד ממזר ולא סבר כר"ע דלמך אין קידושין מופסין נחייבי לאון מיהו הלשון דקאמר הכא שאין ממזר
אלא מאיסור ערוה וכו' משמע דוקא מהני אבל עובד כוכבים ועבד הנא על כהן ישראל אין הולד ממזר ולעיל כי פרין וכו' סבר ליה
כר"ע והאמר ר' יוחנן משום ר' ישמעאל כו' הוי מתי לטני דלע"ג דר' ישמעאל לא ס"ל כר"ע דלמך יש ממזר מחייבי לאון אפי' מתי
סבר דעובד כוכבים ועבד הנא על כהן ישראל הולד ממזר ולא סבר כר"ע דלמך יש ממזר מחייבי לאון אפי' מתי כוכבים
ועבד הנא על כהן ישראל הולד ממזר לא חס לתרן דברי ר' ישמעאל דהא לא מיימי ר' ישמעאל אלא משום דכרוי של רבי אלעזר:
מלא